

Пораденко Л. Г. Модель експериментально-дослідницької виховної діяльності НВК «Цілісний розвиток багатогранної індивідуальності учня». / Інноваційність виховного процесу в сучасному освітньому просторі: теоретичні основи та досвід творчих класних керівників Одещини. / Упоряд. О. І. Чешенко. – Одеса, 2011. – 197 с. – С. 85-91.

МОДЕЛЬ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НВК

«Цілісний розвиток багатогранної індивідуальності учня» (з досвіду роботи Білгород-Дністровського НВК «Загальноосвітня школа II ступеня – ліцей» Одеської області)

Людмила

ПОРАДЕНКО, заступник директора з виховної роботи Білгород-Дністровського НВК «загальноосвітня школа II ступеня – ліцей», вчитель-методист з хореографії, Відмінник освіти України, керівник зразкової студії естрадного танцю «Модерн данс», переможець, дипломант II ступеня обласного конкурсу «Сучасний заступник директора з виховної роботи загальноосвітнього закладу – 2007»

Стрижнем сучасної державної освітньої політики є людина як особистість. Вирішення багатьох проблем виховання дитини можливе за умови, коли кожна школа стане ефективною моделлю творення особистості учня, коли педагоги, батьки й учні стануть активними співучасниками навчально-виховного процесу. Намагаючись знайти неординарний, самобутній шлях вирішення цього питання Білгород-Дністровський НВК «загальноосвітня школа II ступеня – ліцей» під керівництвом директора В. Д. Бондаренка змінив акценти навчально-виховної діяльності і вже третій рік працює за технологічною моделлю експериментально-

дослідницької роботи *«Психолого-педагогічне проектування особистісного розвитку учня»* (керівник проекту В. О. Киричук, кандидат педагогічних наук, докторант ЦППО АПН України).

Мета психолого-педагогічної технології: внесення соціально-доцільних змін у зміст і напрямки індивідуального розвитку особистості, реформування індивідуальності кожного учня.

Експериментально доведено:

- використання технології, комплексної психолого-педагогічної діагностики та орієнтація на виконання конкретно сконструйованих задач поліпшують показники розвитку учнів на 22%;
- технологія проектування виховних програм, проектування сюжетної лінії виховних проектів та проектування проектно-модульних планів – на 18-20%;
- технологія проектування в системі творення сценаріїв та реалізації виховного змісту на основі етапів міні-модульності з елементами тренінгової роботи – на 28%.

Загальна мета закладу освіти в експерименті: сприяння цілісному розвитку індивідуальності учня (F,P,S,D), формування його готовності до саморозвитку поза межами освітнього закладу.

Головна ідея виховної системи НВК – проектування соціального розвитку дитини на основі глибокої психолого-педагогічної діагностики, яка працює на створення моделі експериментально-дослідницької виховної діяльності НВК **«Цілісний розвиток багатогранної індивідуальності учня».**

Нова виховна система забезпечує: формування вільної особистості; сповідує демократичні, гуманістичні цінності; сприяє становленню духовної, громадської, професійної зрілості; виховує учнів, здатних змінювати - на краще себе і навколишній світ.

Експериментально-дослідницька виховна діяльність має ряд суттєвих переваг:

1. Глибока обґрунтована **наукова база** навчально-виховного процесу.
2. **Нове переосмислення** діяльності заступника директора з виховної роботи, класних керівників.
3. **Ефективність діяльності** адміністрації навчального закладу, заступника директора з виховної роботи, класних керівників.
4. **Сучасне й нове мислення** адміністрації НВК, педагогів.
5. Чіткість, системність, передбачуваність, глибокий науковий аналіз та особиста відповідальність педагогів.
6. **Високий рівень** результативності навчально-виховного процесу.

Основні концептуальні положення

експериментально-дослідницької виховної діяльності НВК:

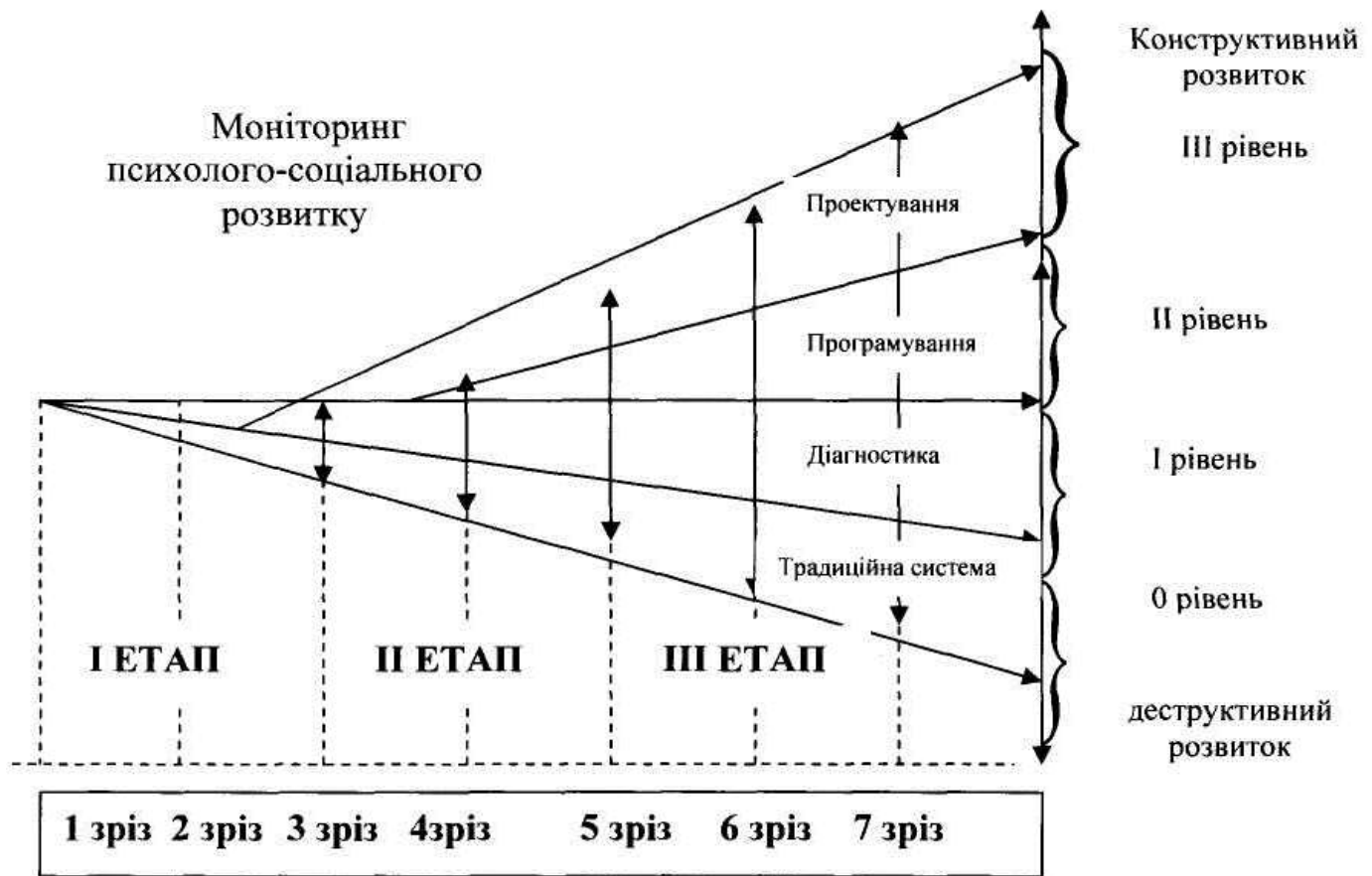
- ✓ створення **креативної технології**, яка б забезпечувала розвиток природних здібностей ліцеїстів;
- ✓ поєднання всіх видів діяльності ліцеїстів і педагогів з метою створення максимально **сприятливих умов для розвитку** спільної творчості;
- ✓ упровадження **принципу органічного взаємозв'язку** навчання, розвитку обдарованих дітей;
- ✓ дотримання **особистісно розвивального підходу** в вихованні.

Експериментально-дослідницька виховна діяльність дає можливість вирішення **основних педагогічних завдань:**

- розвиток фізичного, психічного, соціального і духовного здоров'я дитини;
- створення сприятливого середовища особистісного розвитку учня, його соціального захисту;
- підвищення рівня всіх видів діяльності учнів на засадах прийнятих правил і норм навчального закладу;
- ефективна ділова та міжсуб'єктна комунікація;
- самопізнання, самооцінка, самовизначення, самореалізація.

У практиці експериментальної роботи використовується поетапне **впровадження елементів психолого-педагогічного проектування.**

**МОДЕЛЬ ДИНАМІКИ
ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ**
на різних рівнях психолого-педагогічного проектування
(за проектом В.О. Киричука)

За цією схемою традиційна система виховного процесу (**0-й рівень**) за результатами **2-го зрізу** психолого-педагогічного моніторингу має очевидні обмеження щодо цілісного психо-соціального розвитку особистості учня, оскільки класний керівник слабо або і зовсім не орієнтується в конкретних психолого-соціальних запитах вихованців.

Використання результатів комплексної діагностики (**1-й рівень**) поліпшує результати розвитку вихованців, моделювання та конструювання шляхів і методів впливу – програмування (**2-й рівень**), творчі проекти класних керівників (**3-й рівень**) дають змогу створювати сприятливі умови для цілісного розвитку особистості та виправити можливі відхилення.

За результатами системно-комплексного аналізу цілісного розвитку особистості учнів встановлення максимально конкретного діагнозу, розробки основних тактичних виховних задач створено проектно-модульну програму навчального закладу. Особливо яскраво вона представлена технологією розвитку особистості учня НВК.

**ТЕХНОЛОГІЯ
РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ НВК
через інтеграцію НВК і сім'ї
ПРОЕКТНО-МОДУЛЬНА ПРОГРАМА
(16 проектів)**

Впровадження психолого-педагогічної технології проектування особистісного розвитку учнів дозволило сформуванню нової системи навчально-виховного процесу НВК, яка об'єднує всі *структурні елементи життєдіяльності навчального закладу*:

- ⇒ *управлінську,*
- ⇒ *навчальну,*
- ⇒ *виховну,*
- ⇒ *методичну,*
- ⇒ *культурну,*
- ⇒ *соціально-психологічну,*
- ⇒ *господарчу діяльність.*

Поетапне впровадження даної технології у виховну роботу НВК поступово створює експериментальний простір виховної співдіяльності педагогів і учнів, що відображено у наступній моделі.

**МОДЕЛЬ ВИХОВНОЇ СИСТЕМИ
НВК «загальноосвітня школа II ступеня – ліцей»**

Багатогранна індивідуальність учня – це не тільки фізичний, психічний і соціальний її розвиток, а і здатність зазирнути в майбутнє, вміння будувати свої життєві плани і на основі цього – розвивати в собі здатність до самоактуалізації, усвідомлення свого «Я», пошуку ідеалу.

Як особистість кожен учень має свої ціннісні орієнтації, які безпосередньо впливають на формування ціннісних пріоритетів (ЦП).

І завдання корекційно-виховної роботи НВК підняти коефіцієнт ЦП з кожного напрямку життєдіяльності, а саме:

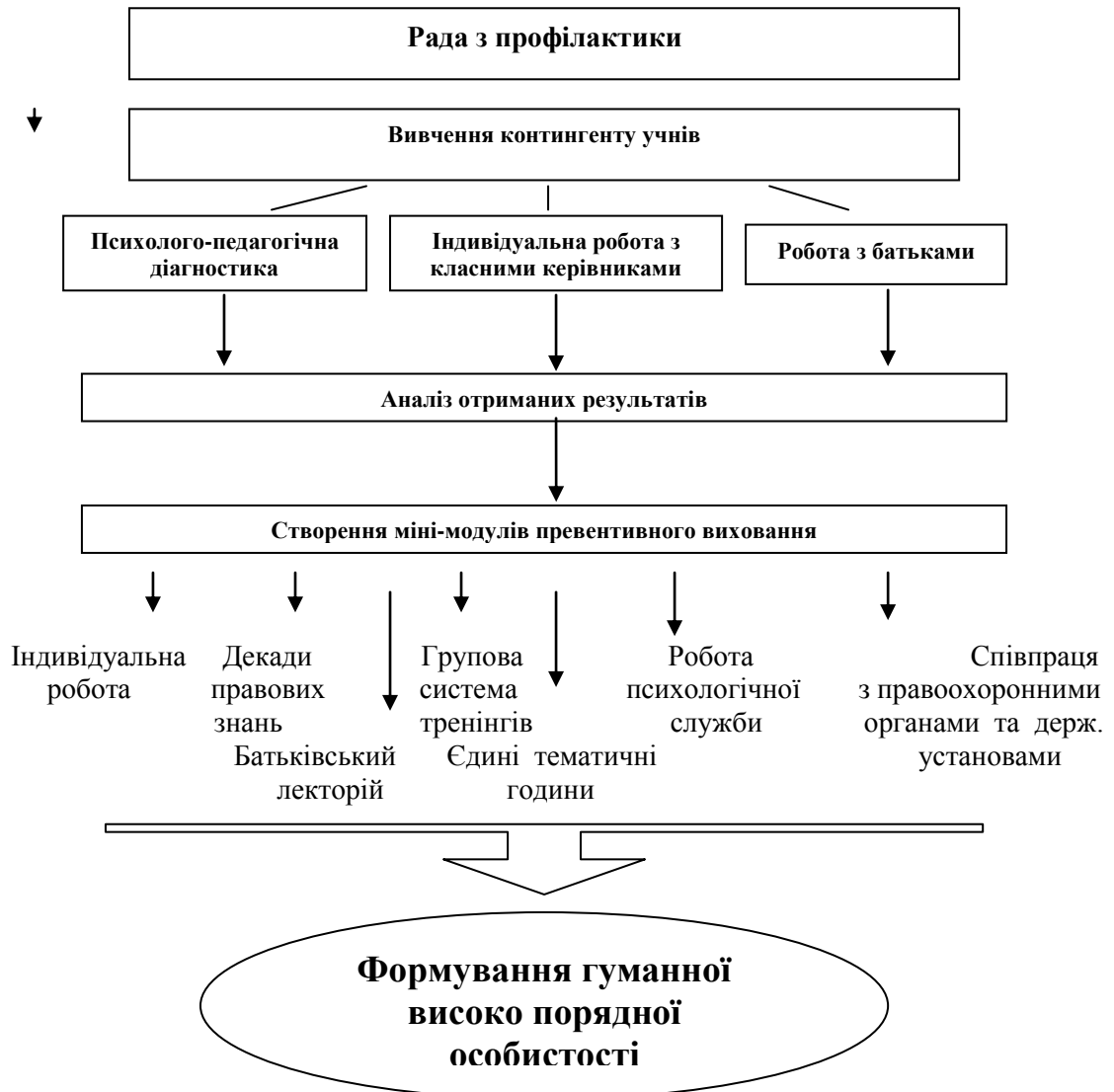
- „Я і рідна домівка”,
- „Я і здоров’я”,
- „Я і мистецтво”,
- „Я і праця”,
- „Я і навчання”,
- „Я і друзі”,
- „Я і громадські обов’язки”,
- „Я і Україна”,
- „Я і моральні цінності”.

Внутрішній світ дитини проявляється рівнем його вихованості, поведінкою, ставленням до оточуючих, негативними проявами. Тож бо мова

йде про формування дитини толерантної, яка може співчувати людям, не порушувати моральні норми суспільства.

**Проект 12:
«Ліцей – родина – Батьківщина».**

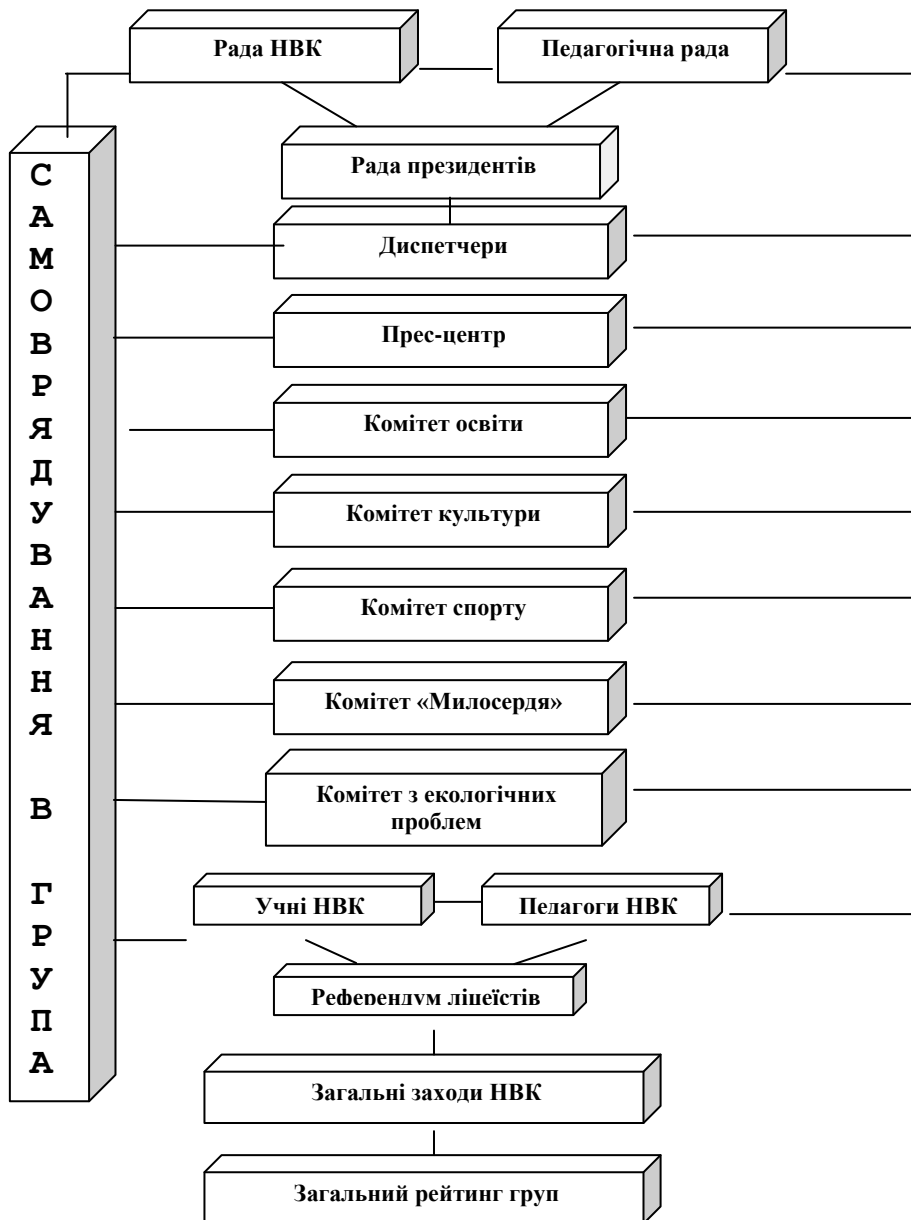
**Модуль 12.1. «Превентивне виховання.
Система профілактики правопорушень».**

Одним з пріоритетів виховної діяльності є формування **ЛІДЕРІВ нової формації**.

Унікальні виховні можливості учнівського самоврядування виявляються у створенні його членами простору для самореалізації.

Система учнівського самоврядування НВК «загальноосвітня школа II ступеня – ліцей»

Учнівська республіка надає можливість лідерам набувати власного досвіду. Учні, які пройшли через школу самоврядування більш самостійні, з розвинутою ініціативою, енергійні, вміють відстоювати свою позицію.

Людина повинна бути гармонійним максимумом усіх індивідуальних обдарованостей разом узятих. На це працює весь педагогічний колектив НВК.

ЕФЕКТИВНІСТЬ МОДЕЛІ
експериментально-дослідницької діяльності НВК
«Цілісний розвиток багатогранної індивідуальності учня»

Аналіз корекційно-виховного процесу цілісного розвитку багатогранної індивідуальності учня свідчить, що:

- майже вдвічі зріс рівень інтеграції та згуртування учнів в класних колективах;
- суттєво знизився рівень ізоляції учні в у групах, в середньому на 13 %;
- покращилися результати особистісного розвитку учнів на 17%;
- щорічно зростає кількість переможців в міських, обласних предметних олімпіад, МАН, інтелектуальних конкурсів;
- щорічно зростають показники з зовнішнього незалежного оцінювання (математика, укр. мова);
- щорічно зростає кількість лауреатів та дипломантів фестивалів конкурсів, дитячої творчості різних рівнів.

Гордістю НВК є Зразкова студія естрадного танцю «Модерн данс» - лауреат обласних, всеукраїнських, міжнародних фестивалів дитячої творчості, команда КВК «Не зависай!», яка вже два роки поспіль переможець обласних змагань серед шкільних команд, агітбригада «Живчик», провідник ідеї здорового способу життя, - одна з кращих в області. Успішно працюють вокальний ансамбль «Арт-імпровіз», клуб цікавих зустрічей «Тема», клуб самодіяльних аматорів «Експромт».

Девіз сьогоднішнього дня: **«Змінюйтесь - або перестанете існувати!»**, тому головне завдання НВК полягає у комплексному підході до реалізації моделі експериментально-дослідницької виховної діяльності НВК «Цілісний розвиток багатогранної індивідуальності учня».